

Posudek bakalářské práce

Ondřej Novotný: Vztah mezi vesnickým obyvatelstvem a Psychiatrickou léčebnou Horní Beřkovic v letech 1968-1989, Praha 2018, bakalářská práce, 51 s.

Bakalářská práce Ondřeje Novotného je pro mě v případě psaní posudku vlastně oříškem. Autor zvolil bezpochyby zajímavé téma, které před zájemci otevírá širokou paletu možností uchopení. V úplných počátcích jsem jakožto vedoucí práce spatřoval potenciál výzkumu v aplikaci tezí Michela Foucaulta o ne/normalitě, vylučování a formování hranic mezi zdravým a nenormálním právě v mikrokosmu jedné obce, právě tedy Horních Beřkovic. Od začátku mi bylo totiž sympatické autorovo rozhodnutí „vtáhnout do hry“ nejen osazenstvo léčebny, ale i civilní obyvatele lokality, tedy rozhodnutí zkoumat vzájemný vztah mezi pacienty léčebného zařízení a obyvateli Beřkovic, respektive vztah obyvatel k léčebně (a tedy i k pacientům).

Průběžné debaty v rámci semináře však ukázaly, že vzájemné představy o zpracování se liší a tak bylo třeba hledat produktivní a nosnou koncepci zpracování tématu tak, aby potenciál práce zůstal zachován. Výsledkem hledání je dílo koncipované jakožto výsledek kvalitativního výzkumu – interview autora s vybranými narátory. Nutno však předeslat, a autor si je sám vědom, že se nejedná o tradiční orální historii založenou na přesně daných metodách a dílčích krocích práce s narátory. I proto byl ostatně přizván k hodnocení textu právě doc. Pavel Mücke z Centra orální historie.

Autorovi se nakonec podařilo narýsovat obrysy velmi zajímavého vztahu mezi oběma pojednávanými prostředími i s naznačením každodenní praxe v léčebně. V tomto ohledu je vážně škoda, že se Ondřej Novotný opravdu alespoň volně neinspiroval právě Foucaultovými postřehy, neboť dílčí výsledky slibují skutečně zajímavé možnosti hlubšího výzkumu: proměny a podmíněnost utváření ne/normality v rámci prostoru obce ve vztahu k pacientům léčebny, vymezení a role fyzické hranice (pojednávaná zeď) v procesu utváření obrazu druhého a ne/normálního, podoba a role psychiatrického vědění, podoby disciplinace pacientů v prostředí léčebny, podoby a okolnosti exkluze a inkluze atd. A samozřejmě není historická věda jen „magnetický Foucault“, čili i bez tohoto francouzského excentrika by bylo možné prohlubovat bádání i dalšími směry, například ptát se prostřednictvím vztahu obyvatel obce a

pacientů/léčebny obecně na hodnoty, normy, preference, ale vlastně vůbec i podobu a organizaci místních normalizačních časů.

V návaznosti na napsané považuji předkládanou práci v principu za vykročení na cestu dlouhodobějšího výzkumu, neboť tuším, že se Ondřej Novotný od hornobeřkovické léčebny hned neodtrhne. Pokud se skutečně nemýlím, pak by měl autor v dalších fázích svého zájmu téma kontextualizovat jak v historických reáliích normalizace, tak konceptuálně s ohledem na vývoj a dějiny psychiatrie, medicíny. Bude-li chtít dále pracovat s „hlasy paměti“, bude třeba více si osvojit metodu orální historie, protože další výzkum by měl být podle mého soudu postaven na pevnějším orálněhistorickém fundamentu.

S ohledem na podobu obhajovaných bakalářských prací, ale i průběh zpracovávání tématu se výsledný produkt Ondřeje Novotného pohybuje v prostoru mezi hodnocením *velmi dobře* a *dobře*. S vědomím konstruktivního hodnocení oponenta, se znalostí jím pokládaných otázek a jeho postřehů navrhuji hodnotit předkládanou práci stupněm *velmi dobře*. Tímto chci ocenit posun, který pisatel v průběhu zpracování látky subjektivně učinil. Současně je ale mé hodnocení podmíněno kvalitní a odpovídající reakcí na podněty oponenta. Zkrátka lepší ocenění si musí Ondřej Novotný sám obhájit.

V Praze dne 14. června 2018

PhDr. Jan Randák, Ph.D.